

Ο Nicholas Lazarevitch γεννήθηκε στις 17 Αυγούστου 1895, κοντά τη Λιέγη του Βελγίου. Ήταν γιος Ρώσων επαναστατών μεταναστών.

Αφού εργάστηκε σε διάφορα ορυχεία και εργοστάσια στο γαλλόφωνο Βέλγιο, έγινε αναρχο-συνδικαλιστής λίγο πριν την έκρηξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Το 1916 εργάστηκε σε ορυχεία στην περιοχή Ruhr της Γερμανίας και το 1917 βρέθηκε στην Ολλανδία, όπου ήρθε σε επαφή με Ρώσους κρατούμενους πολέμου οι οποίοι είχαν δραπετεύσει από τη Γερμανία και βοήθησε στο κίνημα επαναπατρισμού τους στη Ρωσία.

Τον Φλεβάρη του 1919 επέστρεψε στη Ρωσία μαζί με αρκετούς τέτοιους κρατούμενους και κατατάχθηκε στον Κόκκινο Στρατό. Στάλθηκε στη νότια Ρωσία για να κάνει προπαγάνδα στους εκεί Γάλλους στρατιώτες. Συνελήφθη και διασώθηκε από την εκτέλεση όταν ο Κόκκινος Στρατός επανακατέλαβε την Οδησό. Την εποχή αυτή, ο Lazarevitch βρισκόταν πολύ κοντά στον μπολσεβικισμό για τον οποίο πίστευε ότι ήταν η μόνη πολιτική τάση που βρισκόταν πολύ κοντά στον αναρχισμό αλλά καλύτερα οργανωμένη. Απέφυγε την αιχμαλωσία από τους στρατιώτες του Denikin στην Οδησό και πέρασε στη Ρουμανία όπου κρατήθηκε. Κατόρθωσε να διαφύγει όμως και πέρασε παράνομα στη Γιουγκοσλαβία και από εκεί στην Ιταλία, όπου ήρθε σε επαφή με διάφορους αναρχικούς και πήρε μέρος σε οδομαχίες εναντίον των φασιστών.

Τον Μάρτη του 1921 επέστρεψε στη Ρωσία, όπου εργάστηκε ως μεταφραστής μερικής απασχόλησης για την Comintern (Κόκκινη Διεθνή), αρνούμενος την πλήρη απασχόληση. Ζήτησε εργασία σε εργοστάσιο και στο διάστημα 1921-1924 εργάστηκε σε διάφορα ρωσικά εργοστάσια. Βρισκόταν σε επαφή με τους Boris και Pierre Pascal. Κατά τη γνώμη του, η επίλυση της διαμάχης με το κόμμα και τα ξεπουλημένα σ' αυτό συνδικάτα στην ΕΣΣΔ βρισκόταν στη συγκρότηση ομάδων εργατών που πίστευε ότι θα ήταν οι πυρήνες για το σχηματισμό μελλοντικών ανεξάρτητων συνδικάτων ικανών να αντισταθούν στο κόμμα και στην κάθε καπιταλιστική παλινόρθωση.

Περνώντας στην παρανομία για τις δραστηριότητες και απόψεις αυτές, ο Lazarevitch συνελήφθη από την GPU το φθινόπωρο του 1924. Αρνήθηκε να αναγνωρίσει τη δικαιοδοσία του δικαστηρίου και κρατήθηκε χωρίς δίκη μέχρι το 1926, περνώντας τον καιρό του διαβάζοντας και μαθαίνοντας αρκετές γλώσσες. Απελευθερώθηκε μετά από συντονισμένες ενέργειες του αναρχοσυνδικαλιστικού κινήματος και του κύκλου γύρω από την γαλλική εφημερίδα «La Revolution Proletarienne» («Η Προλεταριακή Επανάσταση»).

Τελικά απελάθηκε από την ΕΣΣΔ το 1926 και εγκαταστάθηκε στο Παρίσι όπου έγινε οικοδόμος, ενώ βοήθησε και στη συγγραφή του ντοκουμέντου της «Πλατφόρμας». Τον ίδιο χρόνο (1926) άρχισε, επίσης, μια εκστρατεία δημοσιοποίησης των συνθηκών ζωής της εργατικής τάξης στην ΕΣΣΔ ανάμεσα στους Γάλλους εργάτες. Οργάνωσε περίπου 50 συγκεντρώσεις για το σκοπό αυτό στη Γαλλία, το Βέλγιο, την Ελβετία και τη Γερμανία, πάντα σχεδόν ερχόμενος σε σύγκρουση με τους ντόπιους κομμουνιστές. Οι γαλλικές αρχές τον απέλασαν το και κατέφυγε στο Βέλγιο όπου εργάστηκε σε ορυχεία, μέχρι που επέστρεψε στη Γαλλία όπου εργάστηκε ξανά ως οικοδόμος.

Το 1931, ο Lazarevitch και η συντρόφισσά του Ida Mett πήγαν στην Ισπανία. Ήταν ήδη καλός φίλος των Ascaso και Durruti, τους οποίους είχε γνωρίσει ως εξόριστους στο Βέλγιο.

Επέστρεψε στο Παρίσι και μετά στο Βέλγιο το 1932, γράφοντας συχνά για την Ισπανία στις σελίδες της «La Revolution Proletarienne». Στο Βέλγιο, αυτή τη φορά, δραστηριοποιήθηκε σε μια σειρά αναρχο-συνδικαλιστικής υποκίνησης απεργίες, ενώ ήταν δραστήριος υποστηρικτής του αντιμιλιταριστικού κινήματος. Αναμείχθηκε ακόμα σε μια εκστρατεία απελευθέρωσης των Victor Serge και Francesco Ghezzi στην ΕΣΣΔ, αλλά η δράση του αυτή ήταν αρκετή για να απελαθεί από το Βέλγιο. Το 1935 συνελήφθη και φυλακίστηκε για ένα χρόνο για αντιμιλιταριστική δράση.

Το 1936 επανέκαμψε παράνομα στη Γαλλία όπου βρήκε εργασία μέσω του Συνδικάτου Διορθωτών. Επίσης, δραστηριοποιήθηκε για τη συγκέντρωση ντοκουμέντων για τη συγγραφή του βιβλίου της Ida Mett «Η Κομμούνια της Κροστάνδης» που κυκλοφόρησε το 1938. Συνελήφθη το 1940 ως παράνομος και στάλθηκε στο στρατόπεδο Vernet. Εκεί προφασίστηκε ότι ήθελε να επιστρέψει στο Βέλγιο, αλλά δραπέτευσε στο δρόμο.

Εργάστηκε σε χειρωνακτικές εργασίες για ένα διάστημα στο Les Landes, πριν επανενωθεί με την οικογένειά του στο Var το 1942. Επέστρεψε στο Παρίσι όπου εργάστηκε ως διορθωτής βιβλίων και εφημερίδων. Στη δεκαετία του 1950, ο Lazarevich δημοσίευσε μια επιθεώρηση που βασίστηκε σε διαρρεύσαντα επίσημα σοβιετικά έγγραφα. Δίδασκε, επίσης, ρωσικά και χρησιμοποιούσε τις επαφές των μαθητών του για να αποκτά πληροφορίες για την κατάσταση στη Ρωσία.

Τον Μάη του 1968 πήρε μέρος σε ανοιχτές συνελεύσεις στη Σορβόννη. Πέθανε στο Παρίσι στις 24 Δεκέμβρη 1975.

* Η βιογραφία αυτή δημοσιεύτηκε στο libcom.org αναδημοσιευμένο από το Δελτίο της Kate Sharpley Library. Ελληνική μετάφραση «ούτε θεός-ούτε αφέντης» 7 Νοέμβρη 2007.